Bartłomiej Jagiełło 254521 Piotr Kołpa 254557 Michał Najwer 254560 Agata Rudzka 242466

Projekt Programistyczny IoT System do obsługi kart parkingowych

Podstawy Internetu Rzeczy laboratorium 2021/2022

Prowadzący: dr inż. Krzysztof Chudzik

1. Spis treści

1. Spis treści	2
2. Wymagania projektowe	3
2.1. Wymagania funkcjonalne	3
2.2. Wymagania niefunkcjonalne	3
2.3 Użytkownicy systemu	4
2.4 Diagram Przypadków Użycia	4
3. Schemat architektury systemu	5
4. Schemat bazy danych	6
5. Opis implementacji i zastosowanych rozwiązań	7
5.1. Front-end	7
5.2. Back-end	7
5.3 Opis komunikacji MQTT	8
5.3.1 Ogólny opis komunikacji	8
5.3.2 Diagram sekwencji przesyłanych wiadomości	9
5.3.3 Zabezpieczenia komunikacji MQTT	9
5.3.4 Fragment kodu odpowiedzialny za ustawianie komunikacji MQTT na serwerze	10
5.3.5 Obsługa wiadomości na serwerze	12
5.3.6 Fragmenty kodu odpowiedzialny za ustawianie komunikacji MQTT na klientach (szlabanó czytnika):	w i 13
5.3.7 Ustawienia brokera	14
5.3.8 Przykład komunikacji	15
6. Opis implementacji bazy danych	17
6.1. Analiza otrzymanych wiadomości przez bazę danych	18
6.2. Wjazd na parking	19
6.3. Wyjazd z parkingu	21
6.4. Zeskanowanie nowej karty	22
6.5. Implementacja użytkowników	22
7. Opis działania i prezentacja interfejsu	24
8. Szczegółowy opis wkładu pracy Autorów	28
9. Podsumowanie	29
10. Literatura	30
11. Aneks	31

2. Wymagania projektowe

System obsługi parkingu będzie zajmował się przechowywaniem w bazie danych informacji jakie osoby aktualnie korzystają z danego parkingu, będzie kontrolował szlabany wjazdowe i wyjazdowe. Każda osoba uprawniona do korzystania z parkingu będzie posiadała swoją unikatową kartę RFID przeznaczoną do identyfikacji.

2.1. Wymagania funkcjonalne

- 1. Podnoszenie szlabanu po zeskanowaniu aktywnej karty RFID i opuszczenie po chwili.
- 2. Monitorowanie stanu zapełnienia parkingu i nie wpuszczanie nowych użytkowników jeśli jest pełny.
- 3. Monitorowanie wjazdów i wyjazdów z parkingu przy pomocy czytników kart RFID.
- 4. Blokowanie prób wielokrotnego wjazdu na tą samą kartę bez wyjazdu.
- 5. Dodawanie kart RFID skojarzonych z konkretnym użytkownikiem poprzez imię i nazwisko.
- 6. Blokowanie kart RFID.
- 7. Aktywowanie kart RFID.
- 8. Zmiana właściciela karty RFID.
- 9. Przeglądanie listy kart RFID.
- 10. Wyświetlanie danych karty RFID w tym danych o użytkowniku i historii wjazdów / wyjazdów.
- 11. Konto administratora odpowiedzialne za zarządzanie systemem kart RFID.
- 12. Dodawanie nowych szlabanów po identyfikatorze.

2.2. Wymagania niefunkcjonalne

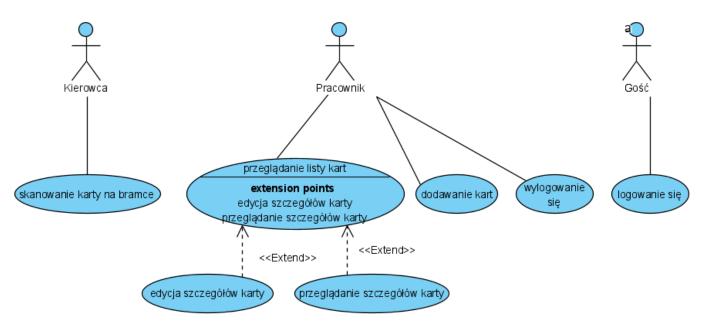
- 1. Aplikacja webowa działająca na przeglądarkach Google Chrome, Mozilla Firefox, Microsoft Edge, Safari.
- 2. Aplikacja webowa działająca na systemach windows (11, 10, 8, 7) i linux (przynajmniej ubuntu, debian, redhat).
- 3. Obsługa 24/7.
- 4. Możliwość rozszerzenia systemu o następne urządzenia: szlabany wjazdowe, wyjazdowe.
- 5. Obsługa wielu użytkowników jednocześnie.
- 6. Zabezpieczenie przed nieautoryzowanym połączeniem poprzez klucze.

2.3 Użytkownicy systemu

W niniejszym rozdziale zdefiniowano grupy użytkowników, korzystających z projektowanego systemu:

- Pracownik użytkownik zalogowany posiadający uprawnienia pozwalające na dodawanie nowych kart do systemu; usuwanie, aktywowanie i blokowanie kart; przypisywanie właściciela do karty oraz przeglądanie danych kart parkingowych.
- Kierowca użytkownik niezalogowany będący właścicielem karty RFID, którą ma możliwość skanować przy wjeździe i wyjeździe z parkingu.
- Gość użytkownik niezalogowany, jedyną dostępną dla niego funkcją systemu jest logowanie.

2.4 Diagram Przypadków Użycia

Rys.1 Diagram przypadków użycia

W ramach projektu opracowano diagram przypadków użycia. Przewidziano na nim trzy grupy użytkowników: Gościa, Kierowcę i Pracownika.

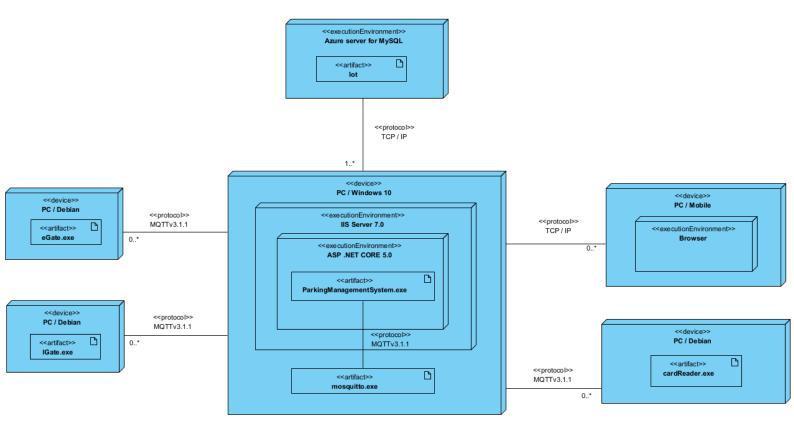
Gość jest niezalogowanym użytkownikiem aplikacji internetowej, ma możliwość zalogowania na konto pracownika jeżeli jest jego posiadaczem.

Kierowca jest użytkownikiem nielogującym się do systemu – ma jedynie możliwość korzystania z karty wydanej mu przez pracownika skanując ją w bramce parkingu przy przejeździe przez szlaban.

Pracownik jest użytkownikiem zalogowanym w aplikacji. Ma możliwość przeglądania kart zarejestrowanych w systemie a także edycji ich szczegółów w tym ich blokowania i odblokowywania. Może też skanować nowe karty czytnikiem i dodawać je do systemu przypisując im przy tym w aplikacji internetowej właściciela.

Diagram został wykonany przy użyciu programu Visual Paradigm.

3. Schemat architektury systemu

Rys.2 Diagram rozmieszczenia UML

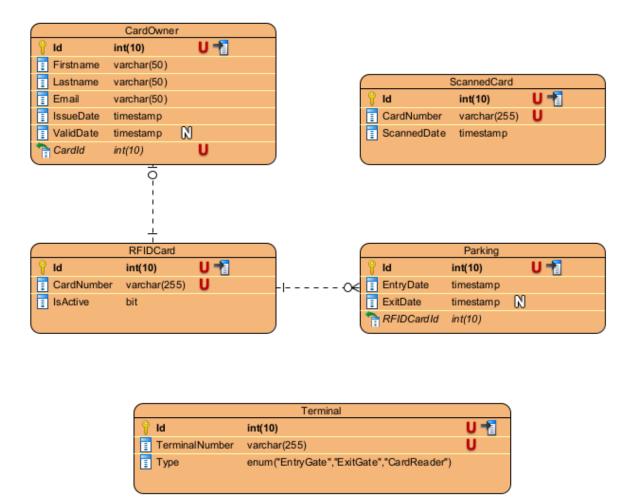
Na powyższym diagramie przedstawiono przykładowy schemat systemu obsługi parkingu. Po lewej stronie diagramu mamy klientów szlabanów odpowiednio wjazdowego i wyjazdowego połączonych z serwerem znajdującym się w centralnej części. Szlabany wyposażone są w czytniki kart RFID i przesyłają dane z odczytanych kart do serwera. Klientów szlabanów może być dowolnie wielu w ramach jednego parkingu. Komunikaty przesyłane są dzięki protokołowi MQTT w wersji 3.1.1.

Serwer składa się brokera Mosquitto, który przekazuje wiadomości do serwera który jest programem w środowisku IIS Server działającym na platformie ASP .NET CORE 5.0. Serwer łączy się z bazą danych MySQL znajdującą się na serwerze w usłudze Microsoft Azure. Każdy serwer ma jedną bazę danych. Jeden serwer obsługuje jeden parking.

Ponadto serwer udostępnia stronę www do zarządzania kartami i uprawnieniami dostępną dla dowolnie wielu użytkowników.

Ostatnim elementem systemu jest czytnik kart służący do dodawania nowych kart uprawnionych do wjazdu na parking połączony z serwerem. Czytników może być dowolnie wiele, wykorzystują ten sam sposób komunikacji jak szlabany.

4. Schemat bazy danych

Rys.3 Schemat bazy danych

W ramach projektu zaprojektowano i zaimplementowano relacyjną bazę danych przechowująca numery kart, oraz ich właścicieli. Umożliwia ona sprawdzenie czy danej karcie nie skończył się jeszcze termin ważności oraz czy nie została zablokowana. W celu bezpieczniejszego dodawania kart do systemu, tymczasowo zeskanowane nowe karty są przechowywane w osobnej tabeli oczekując na zaakceptowanie przez administratora.

Karty RFID mogą występować bez właściciela, lecz wtedy domyślnie są jako nieaktywne i nie da się z nich korzystać. W momencie wjazdu na parking dodaje się rekord do tabeli Parking, wraz z datą wjazdu oraz identyfikatorem karty. W momencie wyjazdu dany rekord jest uzupełniany o datę wyjazdu. W celu lepszej identyfikacji terminali ich numery wraz z funkcją są przechowywane w osobnej tabeli.

5. Opis implementacji i zastosowanych rozwiązań

5.1. Front-end

Front-end aplikacji został zaimplementowany w technologii MVC (Model-View-Controller) .NET 5.0. Modele oraz kontrolery są napisane w języku C#, natomiast widoki są zaimplementowane z użyciem silnika Razor pages. Za logowanie oraz kontrole dostępu w ramach strony internetowej odpowiedzialny jest pakiet Identity.

5.2. Back-end

Do implementacji back-endu zastosowano poniższe technologie:

Klient (czytnik kart):

- Python w wersji 3.8.10 język programowania wysokiego poziomu umożliwiając korzystanie z dużej ilości bibliotek znacznie usprawniających zadania takie jak generowanie interfejsu użytkownika.
- Protokół MQTT v3.1.1 prosty protokół transmisji danych oparty o wzorzec publikacja subskrypcja. Rozwiązanie umożliwia przesył informacji między urządzeniami w ramach zdefiniowanego tematu.
- Biblioteka tkinter biblioteka języka Python umożliwiająca i usprawniająca tworzenie interfejsu graficznego.
- Biblioteka eclipse paho mqtt biblioteka kliencka języka Python implementująca protokół MQTT i umożliwiająca komunikację z brokerem.
- Biblioteka ssl biblioteka kliencka języka Python pozwalająca na ustanowienie zabezpieczonego połączenia sieciowego z wykorzystaniem protokołu TLS i certyfikatów X.509.

Server:

- framework ASP .NET Core 5.0.
- Entity Framework Core.
- baza danych w technologii MySQL działająca w usłudze Azure.
- biblioteka MQTTnet 3.1.1 biblioteka pozwalająca na wykorzystanie protokołu MQTT w języku C# do komunikacji.

Implementację oraz testy implementacji po stronie czytnika kart wykonano przy użyciu programu Visual Studio Code z zainstalowanym rozszerzeniem Remote-SSH umożliwiającym testowanie kodu na "osobnych" maszynach.

Testy komunikacji MQTT przeprowadzono z wykorzystaniem programu Wireshark w celu sprawdzenia formatu i treści przesyłanych komunikatów oraz systemu wyświetlania komunikatów brokera Mosquitto oraz framework'u ASP .NET.

5.3 Opis komunikacji MQTT

5.3.1 Ogólny opis komunikacji

Komunikacja odbywa się na porcie 8883 który jest domyślnym portem protokołu MQTT przy użyciu protokołu TLS w wersjach 1.2 oraz 1.3.

Klienci MQTT wysyłają wiadomości ze swoim tematem.

W przypadku bram szlabanów są to odpowiednio:

- gate/e/id klienta dla bramy wjazdowej.
- gate/l/id klienta dla bramy wyjazdowej.

Dla czytników kart temat to:

reader/id_klienta.

Bramy szlabanów odczytują wiadomości o tematach:

- gate/e/id_klienta/r dla bramy wjazdowej.
- gate/l/id_klienta/r dla bramy wyjazdowej.

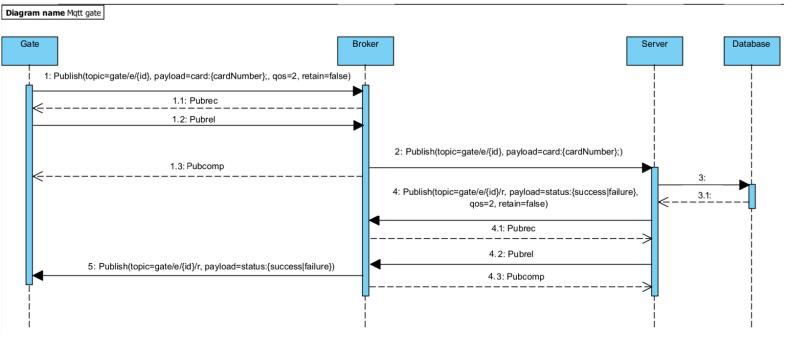
Na powyższe dwa tematy serwer odsyła odpowiedź czy szlaban należy podnieść czy nie. W przypadku odmowy podawany jest dokładny powód.

Serwer MQTT odczytuje wszystkie wiadomości wysyłane przez bramy szlabanów i czytniki kart. Następnie po skomunikowaniu z bazą danych i ustaleniu odpowiedzi przesyła odpowiedź na tematy odczytywane przez bramy szlabanów odpowiednio dla bramy wjazdowej i wyjazdowej.

Wszystkie wiadomości wysyłane są z flagą qos=2 co zapewnia, że broker dostarczy każdą wiadomość co najwyżej raz. Ilość przesyłanych danych w systemie nie jest duża, natomiast ważne jest aby każda wiadomość dotarła tylko raz. Inaczej może dojść do sytuacji w których szlabany otrzymają kilkukrotnie polecenie otwarcia po zeskanowaniu tej samej karty.

Użyta jest również flaga retain=false żeby broker nie przesyłał wiadomości jeśli klienci byli rozłączeni. Np. jeśli szlaban utraci połączenie z siecią i odnowi po 5 minutach, nie powinna do niego przyjść wiadomość sprzed 5 minut nakazująca otworzenie.

Serwer również nie musi sprawdzać wiadomości jeśli był rozłączony. Kierowca albo zrezygnował już z wjazdu na parking albo spróbował zeskanować kartę ponownie, nie ma sensu przetwarzać starego żądania. Eliminuje to również problem jak w przypadku szlabanu, gdy wiadomość może przyjść kilka razy.

Rys.4 Diagram sekwencji przesyłanych wiadomości

Diagram dotyczy wiadomości przesyłanych przez szlabany (zarówno wjazdowe jak i wyjazdowe) do serwera. Diagram dla wiadomości przesyłanych przez czytnik kart wygląda podobnie, z tą różnicą, że serwer nie odpowiada wiadomością publish zatem komunikacja kończy się na wiadomości 3.

5.3.3 Zabezpieczenia komunikacji MQTT

Całość komunikacji odbywa się przy użyciu protokołu TLS co sprawia, że wiadomości są zaszyfrowane. Klienci szlabanów i czytnika korzystają z wersji TLS 1.3, a serwer z wersji 1.2. Broker pozwala na wersję 1.3 jak i 1.2, decyzja którego protokołu użyć należy do klienta, który się z nim łączy.

Do uwierzytelniania klientów, serwera i brokera używane są certyfikaty X. 509. Każdy klient posiada swój własny certyfikat podpisany przez urząd certyfikacji (CA), broker i serwer posiadają oddzielne certyfikaty. Każda ze stron weryfikuje czy druga strona komunikacji ma certyfikat podpisany przez zaufany urząd certfikacji.

Uwaga: Z powodu pewnych ograniczeń w kodzie języka pythona, aktualnie weryfikacja tożsamości brokera przez klientów jest wyłączona. Jest to spowodowane wyłącznie tym, że do celów projektu certyfikaty są podpisywane lokalnie i serwery CA nie rozpoznają lokalnego CA. Jednakże podpisanie certyfikatu przez znany CA kosztuje dlatego na potrzeby projektu użyty został lokalny CA. Po stronie serwera udało się to obejść poprzez nadpisanie funkcji do weryfikacji tożsamości i podanie jej certyfikatu lokalnego CA. Na brokerze problem nie występuje, ponieważ podczas konfiguracji można podać certyfikat lokalnego CA. Ograniczenie dotyczy systemu Windows, w systemie Linux w dość łatwy sposób można dodać lokalne CA do zaufanych.

Jeśli certyfikaty są prawidłowe następnym etapem uwierzytelniania jest sprawdzenie czy login i hasło podane przez klienta lub serwer zgadzają się z tymi zapisanymi na brokerze w pliku password_file.

Jeśli powyższe warunki zostaną spełnione może dojść do komunikacji na następujących zasadach: Serwer może czytać wiadomości wysłane na tematy:

- gate/e/id_klienta
- gate/l/id_klienta
- reader/id klienta

i wysyłać wiadomości na tematy:

- gate/e/id_klienta/r
- gate/l/id klienta/r

Klienci mogą czytać wiadomości wysłane na tematy:

- gate/e/id_klienta/r
- gate/l/id klienta/r

i wysyłać wiadomości na tematy:

- gate/e/id_klienta
- gate/l/id_klienta
- reader/id_klienta

Klienci mogą czytać tematy teoretycznie nie związane z nimi, jest to spowodowane ograniczeniami acl gdzie bez podawania konkretnej nazwy użytkownika nie można inaczej wydzielić tematów, np. w jakiś sposób grupując użytkowników.

5.3.4 Fragment kodu odpowiedzialny za ustawianie komunikacji MQTT na serwerze

```
var optionBuilder = new MqttClientOptionsBuilder();
optionBuilder
.WithCredentials(clientSettings.UserName, clientSettings.Password)
.WithClientId(clientSettings.Id)
.WithCleanSession(true)
.WithKeepAlivePeriod(new System.TimeSpan(0, 0, 30))
.WithTcpServer(brokerHostSettings.Host, brokerHostSettings.Port);

optionBuilder.WithTls(new MqttClientOptionsBuilderTlsParameters()

UseTls = true,
SslProtocol = System.Security.Authentication.SslProtocols.Tls12,
Certificates = new List<X509Certificate>()

new X509Certificate2(clientSettings.CertFile, clientSettings.CertPassword)
},
```

Rys.5 Kod ustawiający komunikację MQTT na serwerze

Czynności wykonywane po kolei:

- Ustawiane są nazwa użytkownika, hasła, identyfikator klienta.
- Clean session ustala, że broker ma nie przechowywać wiadomości dla serwera jeśli nie jest on podłączony (żądania obsługiwane są natychmiast albo wcale).
- Keep alive period określa, że co 30 sekund ma być wysyłany komunikat między serwerem i brokerem (jeśli w tym czasie nie są przesyłane inne wiadomości) potwierdzający, że oba są podłączone.
- Ustawiany jest adres brokera i port do komunikacji.
- Następnie ustawiany jest protokół TLS w wersji 1.2 i podawany jest certyfikat używany do uwierzytelniania.
- Dane wczytywane są z pliku konfiguracyjnego appsettings.json, ale nic nie stoi na przeszkodzie aby hasła były wymagane od użytkownika przy starcie serwera.

Rys.6 Plik konfiguracyjny serwera

```
services.AddSingleton<IMqttClientService, MqttClientService>();
services.AddSingleton<IHostedService>(serviceProvider =>
{
    return serviceProvider.GetService<IMqttClientService>();
});
```

Rys.7 Tworzenie usługi klienta MQTT

Tworzenie usługi klienta MQTT polega na stworzeniu jednej instancji klasy MqttClientService która działa od początku uruchomienia serwera do jego zamknięcia. Klasa implementuje interfejs IMqttClientService i jest użyta do stworzenia jednej instancji usługi działającej w tle (usługi IHostedService), która tak jak instancja klienta MQTT działa od początku uruchomienia serwera do jego zamknięcia.

5.3.5 Obsługa wiadomości na serwerze

```
public async Task HandleApplicationMessageReceivedAsync(MqttApplicationMessageReceivedEventArgs eventArgs)

{
    string messageTopic = eventArgs.ApplicationMessage.Topic;
    Console.WriteLine($"Received message topic: {messageTopic}");
    string messageType = messageTopic.Substring(0, messageTopic.LastIndexOf('/') + 1);
    Console.WriteLine(messageType);
    string messagePayload = Encoding.UTF8.GetString(eventArgs.ApplicationMessage.Payload);

    switch (messageType)

{
        case EntryGatesTopic:
            await HandleEntryGateMessageReceivedAsync(messageTopic, messagePayload);
            break;
        case LeaveGatesTopic:
            await HandleLeaveGateMessageReceivedAsync(messageTopic, messagePayload);
            break;

        case CardReaderTopic:
            await HandleCardReaderMessageReceivedAsync(messageTopic, messagePayload);
            break;

        case CardReaderTopic:
            await HandleCardReaderMessageReceivedAsync(messageTopic, messagePayload);
            break;

        default:
            Console.WriteLine($"Unhandled message topic: {messageTopic}");
            break;

        }

}
```

Rys.8 Obsługa przychodzących wiadomości - ogólnie

Za obsługę wiadomości i innych zdarzeń związanych z MQTT odpowiedzialna jest klasa MqttClientService. Instancja tej klasy po połączeniu z serwerem, które następuje podczas tworzenia, dokonuje subskrybcji na tematy podane w sekcji 5.3.1. Jeśli połączenie zostanie zerwane serwer co 5 sekund ponowi próbę połączenia.

Metoda odpowiedzialna za obsłużenie przychodzących wiadomości odczytuje temat wiadomości, następnie odczytuje temat bez identyfikatora klienta i na jego podstawie wywołuje odpowiednią metodę do obsługi konkretnego typu klienta. Do tej metody przekazuje temat razem z identyfikatorem klienta oraz odczytaną i sformatowaną treść wiadomości.

Rys.9 Obsługa wiadomości od szlabanów wjazdowych

Metoda odpowiedzialna za obsługę szlabanów wjazdowych odczytuje identyfikator szlabanu (z tematu) i numer karty (z wiadomości). Przesyłane dane są w postaci "parametr:wartość;" po średniku mogą być dodane kolejne parametry. Aktualnie używany jest tylko jeden parametr: card.

Następnie wywoływana jest metoda CheckEntry która sprawdza czy szlaban należy otworzyć i odsyła tę informację do klienta szlabanu.

5.3.6 Fragmenty kodu odpowiedzialny za ustawianie komunikacji MQTT na klientach (szlabanów i czytnika):

```
client = mqtt.Client(client_id, clean_session=True, protocol=MQTTv311, transport="tcp")

client.username_pw_set(username, password)

client.tls_set(ca_certs=caCrt, certfile=clientCrt, keyfile=clientKey, tls_version=ssl.PROTOCOL_SSLv23,

ciphers=None, keyfile_password=keyPassword, cert_reqs=ssl.CERT_NONE)

client.connect(broker, port)

client.on_message = process_message

client.loop_start()

channel_ret = topic + "/r"

client.subscribe(channel_ret)
```

Rys. 10 Kod ustawiający komunikację MQTT u klienta

Dla klientów szlabanów i czytników tworzony jest obiekt klienta MQTT o podanym id. Parametr clean_session=True ustala, aby po rozłączeniu się klienta żadne wysłane do niego wiadomości nie były zapisywane (podwójne zabezpieczenie, drugie takie ustawienie jest na brokerze). Następnie ustawiana jest wersja protokołu MQTT na 3.1.1 oraz określony zostaje protokół do transportu TCP.

Przed ustawieniami sesji ustawiana jest nazwa użytkownika i hasło.

Konfigurowana jest sesja TLS, w celu poprawnego działania ustawiane są następujące parametry:

- ca_certs certyfikat CA który weryfikuje tożsamość brokera.
- certfile certfikat klienta.
- keyfile klucz klienta.
- tls_version klient będzie korzystał z najlepszej dostępnej wersji TLS (lub SSL) na brokerze, w tym wypadku TLSv1.3.
- ciphers użycie domyślnych algorytmów do szyfrowania wiadomości...
- keyfile_password hasło do pliku z kluczem klienta.
- cert_reqs parametr określający czy weryfikować tożsamość brokera, aktualnie nie weryfikowana z powodu podpisywania certyfikatu brokera lokalnie, w środowisku produkcyjnym powinno być ustawione CERT_REQUIRED.

Następnie następuje połączenie z brokerem o konkretnym adresie ip i porcie. Ustawiona zostaje metoda do obsługi przychodzących wiadomości (on_message). Uruchomiony zostaje klient i subskrypcja na odpowiednie tematy (dla czytnika kart kod wygląda identycznie, ale nie są wykonywane linijki 101, 100 i 98 z wyżej).

Wszystkie dane klienta, połączenia TLS i brokera pochodzą z pliku konfiguracyjnego klienta.

```
broker = "localhost"

port = 8883

topic = "reader"

client_id = "2866709a-70da-11ec-90d6-0242ac120003"

username = "reader1"

password = "VF6v=)N[X8%_)BZ>R&FLR[;j&j8)s*"

caCrt = "mqtt_ca.crt"

clientCrt = "mqtt_reader.crt"

clientKey = "mqtt_reader.key"

keyPassword = "1234"
```

Rys.11 Plik konfiguracyjny klienta

W środowisku produkcyjnym wartości client_id, username i password oraz ścieżki do plików powinny być przechowywane w pamięci tak aby odczytanie ich było niemożliwe.

5.3.7 Ustawienia brokera

```
# Main
904 listener 8883 0.0.0.0
905 # tls_version tlsv1.2 - defaults to 1.3 and 1.2 accordingly
906
907 # Security
908 allow_anonymous false
909 require_certificate true
910
911 acl_file .\acl_list.txt
912 password_file .\password.pwd
913 cafile .\certs\mqtt_ca.crt
914 certfile .\certs\mqtt_server.crt
915 keyfile .\certs\mqtt_server.key
```

Rys.12 Ustawienia zabezpieczeń brokera

Aktualnie broker korzysta z portu 8883 na adresie localhost (w środowisku produkcyjnym powinien to być adres maszyny na której uruchomiony będzie broker).

Obsługiwane są połączenia wykorzystujące protokoły TLS w wersji 1.2 lub 1.3. Zabronione jest połączenie klientów bez loginu i hasła, a podane dane muszą być zgodne z tymi przechowywanymi w pliku password_file podanym brokerowi. Broker wymaga również od klientów prawidłowych certyfikatów, podpisanych przez CA podane brokerowi w pliku cafile.

Szczegóły zabezpieczeń:

- listener 8883 0.0.0.0 ustala uruchomienie brokera na porcie 8883 na adresie localhost.
- tls_version można ustawić jedną wymaganą od klientów wersję TLS, jeśli zostawi się tę wartość jako domyślną broker zezwoli na połączenia z wersją 1.2 lub 1.3.
- allow_anonymous zezwalanie na połączenia tylko użytkowników z podaną nazwą użytkownika i hasłem.
- require_certificate ustawienie wymaga od klientów prawidłowych certyfikatów od klientów. Certyfikaty muszą być podpisane przez CA podane w pliku cafile.
- acl_file plik acl ustalający tematy dla połączonych urządzeń niżej.
- password file plik z loginami i (zaszyfrowanymi) hasłami klientów.
- cafile plik z certyfikatem CA które podpisywało certyfikaty klientów.
- certfile certyfikat brokera.
- keyfile klucz prywatny brokera.

```
1 pattern write gate/e/%c
2 pattern write gate/l/%c
3 pattern write reader/%c
4 pattern read gate/e/%c/r
5 pattern read gate/l/%c/r
6
7 user server5434783
8 topic read gate/e/+
9 topic read gate/l/+
10 topic read reader/+
11 topic write gate/e/+/r
12 topic write gate/l/+/r
```

Rys.13 Plik acl określający dostępne tematy

Plik acl ustala jakie tematy mogą być wykorzystywane do komunikacji. W pierwszej sekcji znajdują się tematy dla każdego klienta podłączonego do brokera. W drugiej tematy tylko dla klienta o nazwie server5434783.

```
# Logging
# log_dest file .\broker.log
connection_messages true
log_timestamp true
log_timestamp_format %Y-%m-%dT%H:%M:%S

# Other
dest allow_zero_length_clientid false
se_identity_as_username false
se_use_identity_as_username false
retain_available false
persistence false
queue_qos0_messages false
```

Rys.14 Inne ustawienia brokera

Inne ustawienia zawierają konfigurację formatu wypisywanych wiadomości, ustawienia nazw użytkownika, zapamiętywania wiadomości w bazie danych oraz zapamiętywania i przesyłania wiadomości dla rozłączonych klientów.

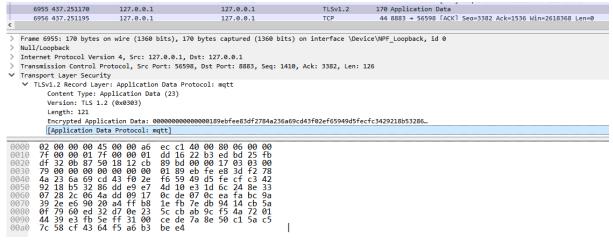
5.3.8 Przykład komunikacji

Dzięki programowi Wireshark możemy zobaczyć jak wygląda ruch pakietów TCP na porcie 8883 (komunikację MQTT).

```
TCP
              44 56598 → 8883 [ACK] Seq=1 Ack=1 Win=8192 Len=0
TLSv1.2 215 Client Hello
              44 8883 → 56598 [ACK] Seq=1 Ack=172 Win=2619648 Len=0
TCP
TLSv1.2
            2303 Server Hello, Certificate, Server Key Exchange, Certificate Request, Server Hello Done
              44 56598 → 8883 [ACK] Seq=172 Ack=2260 Win=5933 Len=0
TCP
TLSv1.2 1282 Certificate, Client Key Exchange, Certificate Verify, Change Cipher Spec, Encrypted Handshake Message
             44 8883 → 56598 [ACK] Seq=2260 Ack=1410 Win=2618368 Len=0
TLSv1.2 1166 New Session Ticket, Change Cipher Spec, Encrypted Handshake Message
              44 56598 → 8883 [ACK] Seq=1410 Ack=3382 Win=4811 Len=0
TCP
TLSv1.2 170 Application Data
TCP 44 8883 → 56598 [ACI
             44 8883 → 56598 [ACK] Seq=3382 Ack=1536 Win=2618368 Len=0
TCP
```

Rys.15 Połączenie serwera z brokerem

Po uruchomieniu brokera i serwera widzimy rozpoczecie komunikacji przy użyciu protokołu TLSv1.2. Następuje wymiana i sprawdzenie certyfikatów oraz ustanowienie połączenia (Handshake). Następnie w application data następuje subskrypcja serwera. Wiadomości jest kilka, dla każdego tematu na który serwer się subskrybuje wysyłana jest osobna wiadomość.

Rys.16 Dane z połączenia serwera z brokerem

Jeśli zajrzymy do wnętrza przesyłanych pakietów okaże się, że dane są nieczytelne i niezrozumiałe. Dostępna jest jedynie informacja o protokole MQTT, protokole TLS oraz wielkości przesyłanych danych.

```
TCP 44 56605 → 8883 [ACK] Seq=1 Ack=1 Win=2619648 Len=0
TLSv1.3 561 Client Hello
TCP 44 8883 → 56605 [ACK] Seq=1 Ack=518 Win=2619648 Len=0
TLSv1.3 2470 Server Hello, Change Cipher Spec, Application Data, Application Data, Application Data, Application Data
TCP 44 56605 → 8883 [ACK] Seq=518 Ack=2427 Win=2617344 Len=0
TLSv1.3 2245 Change Cipher Spec, Application Data, Application Data
TCP 44 8883 → 56605 [ACK] Seq=2427 Ack=2719 Win=2617344 Len=0
TLSv1.3 160 Application Data
TCP 44 8883 → 56605 [ACK] Seq=2427 Ack=2835 Win=2617344 Len=0
```

Rys.17 Połączenie klienta z brokerem

Następnie uruchamiam klienta MQTT (szlaban wjazdowy w tym przypadku) i następuje podobny proces jak dla serwera (inna wersja protokołu).

```
7282 454.502026
                                  127.0.0.1
                                                                                                         TLSv1.3
                                                                                                                             44 8883 → 56605 [ACK] Seq=4718 Ack=2990 Win=2617088 Len=0
    7283 454.502038
                                  127.0.0.1
                                                                      127.0.0.1
                                                                                                         TLSv1.3
    7284 454.502804
                                  127.0.0.1
                                                                      127.0.0.1
    7285 454.502826
                                                                                                                             44 56605 → 8883 [ACK] Seq=2990 Ack=4744 Win=2615040 Len=0
                                  127.0.0.1
                                                                     127.0.0.1
                                                                     127.0.0.1
127.0.0.1
    7288 454.507974
                                  127.0.0.1
                                                                                                         TLSv1.3
                                                                                                                             70 Application Data
                                                                                                                             44 8883 → 56605 [ACK] Seq=4744 Ack=3016 Win=2617088 Len=0
    7289 454.508005
                                  127.0.0.1
                                                                                                         TLSv1.2
                                                                                                                           130 [Application Data
44 56598 + 8883 [ACK] Seq=1668 Ack=3603 Win=4590 Len=6
    7290 454.508481
                                  127.0.0.1
                                                                     127.0.0.1
    7291 454.508508
                                                                                                         TLSv1.3
    7292 454.508599
                                  127.0.0.1
                                                                     127.0.0.1
                                                                                                                            70 Application Data
                                                                                                                             44 56605 → 8883 [ACK] Seq=3016 Ack=4770 Win=2614784 Len=0
                                                                                                         TLSv1.3
    7446 463.293257
                                  127.0.0.1
                                                                     127.0.0.1
                                                                                                                            126 Application Data
Internet Protocol Version 4, Src: 127.0.0.1, Dst: 127.0.0.1
Transmission Control Protocol, Src Port: 8883, Dst Port: 56598, Seq: 3517, Ack: 1668, Len: 86
Transport Layer Security

    TLSv1.2 Record Layer: Application Data Protocol: mgtt

         Content Type: Application Data (23)
         Version: TLS 1.2 (0x0303)
         Length: 81
         Encrypted Application Data: 2f351d292d82fdb6fee53fc33ea0cd35abb73684e70e912783b00f157419ad497434ddc3...
         [Application Data Protocol: mqtt]
     02 00 00 00 45 00 00 7e

7f 00 00 01 7f 00 00 01

ed hd 26 fd 50 18 27 f3

51 2f 35 1d 29 2d 82 fd

35 ab h7 36 84 e7 0e 91

49 74 34 dd c3 3f 16 9f

82 a3 da d7 7b he a5 ef

ab ha 98 b6 eb 76 29 ac

e7 8e
                                              ee 03 40 00 80 06 00 00 22 b3 dd 16 df 32 0c 0e 0e 0h 00 00 17 03 03 00 0h 6 fe e5 3f c3 3e a0 cd 27 83 b0 0f 15 74 19 ad 29 53 43 79 2c 7b 29 5h ef 81 e7 4c 46 40 dc e2 97 0d 1d 0b 49 e9 d4 c8
```

Rys. 18 Dane przesłane między klientem, a serwerem

Następnie wysyłany jest numer odczytanej karty RFID. Ponieważ w całej komunikacji ustawiony jest QoS 2, oprócz danych wysyłanych jest też dużo informacji zwrotnych o potwierdzeniach.

Jednakże po wersjach protokołu TLS i numerach portów łatwo można zauważyć, że pierwsza wiadomość wysłana z użyciem protokołu TLSv1.2 to wiadomość od brokera do serwera. W zaznaczonym fragmencie dane o wczytanej karcie trafiają na serwer i niemożliwe jest odczytanie treści (treść wiadomości to "card:25425").

6. Opis implementacji bazy danych

Baza danych została wygenerowana za pomocą Entity Framework Core na podstawie modeli utworzonych w ramach wzorca MVC. W celu poprawnego działania wykorzystanego framework u konieczne jest dołączenie do projektu wymaganych pakietów NuGet.

Rys. 19 Menager pakietów NuGet

Konfiguracja tego frameworku, przede wszystkim wskazanie połączenia do bazy danych, znajduje się w pliku Startup.cs

Rys.20 Fragment metody Configurate Services odpowiedzialny za skonfigurowanie polaczenia z bazą danych

ConnectionString znajduje się w pliku konfiguracyjnym appsettings.json

```
"AllowedHosts": "*",
"ConnectionStrings": {
| "DatabaseContext": "Server=iot.mysql.database.azure.com; User ID=parking; Password=uD!3wj>?<aEA]nsZJyY#UFS@{Xc[q`; Database=iot; SslMode=Required"}
}
```

Rys.21 ConnectionString w pliku appsettings.json

Komunikacja z bazą danych jest odbywa się z pomocą klasy DatabaseContext, która dziedziczy po klasie IdentityDBContext. Odpowiada ona także za zadeklarowanie kolekcji DbSet<TEntity>, które są używane w celu pobrania danych wybranych tabel z bazy danych. Każda encja z bazy danych ma odpowiadający model. W bazie danych wykorzystywanej przez aplikacje znajdują się tabele:

- RFIDCards
- CardOwners
- Parkings
- ScannedCards
- Terminals

Rys.22 Klasa DatabaseContext

6.1. Analiza otrzymanych wiadomości przez bazę danych

Tak jak zostało wspomniane w dokumentacji MQTT, po odczytaniu identyfikatoru szlabanu i numeru karty, dane te przekazywane są do metod CheckEntry, CheckLeave i CheckCard znajdujących się w klasie DatabaseContext. Metody te analizują dane otrzymanych kart i na podstawie kilku czynników decydują co zostanie przesłane do terminalu. W tym celu został zdefiniowany enum DbResponse zawierający wszystkie możliwe opcje.

```
public enum DbResponse
{
    Success,
    NotExistingTerminal,
    WrongTerminaltype,
    NotExistingCard,
    DeactivatedCard,
    CardUsedToEntry,
    NotExistingParking,
    CardAlreadyAdded
}
```

Rys.23 Enum DbResponse

Otworzenie szlabanu następuje wyłącznie w sytuacji otrzymania Success. Każda z metod sprawdzających poprawność danych, najpierw analizuje dane terminalu z którego została nadana wiadomość (na przykładzie CheckEntry).

```
1 reference
public async Task<DbResponse> CheckEntry(string terminalNumber, string cardNumber)
{
    DbResponse response = CheckTerminal(terminalNumber, TerminalTypes.EntryGate);
    if (response == DbResponse.Success)
        return await SaveEntry(cardNumber);
    else
        return response;
}
```

Rys.24 Metoda CheckEntry

```
3 references
private DbResponse CheckTerminal(string terminalNumber, TerminalTypes type = TerminalTypes.CardReader)
{
    var terminal = Terminals.FirstOrDefault(t => t.TerminalNumber.Equals(terminalNumber));

    if (terminal == null)
        return DbResponse.NotExistingTerminal;
    else if (terminal.Type != type)
        return DbResponse.WrongTerminaltype;
    else
        return DbResponse.Success;
}
```

Rys.25 Metoda CheckTerminal

Za pomocą zapytań LINQ dostępnych dla frameworku .NET zostaje pobrane pierwszy terminal o podanych numerze, jeśli nie zostanie znaleziony żaden terminal, to zostanie zwrócony null, następnie zostaje sprawdzona poprawność tych danych (lub jej brak). W przypadku powodzenia zostaje zwrócony Success. W tym przypadku zostanie następnie wywołana odpowiednia metoda zapisu.

6.2. Wjazd na parking

```
private async Task<DbResponse> SaveEntry(string cardNumber)
{
    var card = RFIDCards.Include(c => c.Parkings).Include(c => c.CardOwner).FirstOrDefault(c => c.CardNumber.Equals(cardNumber));
    DbResponse response = CheckCard(card);

    if (response == DbResponse.Success)
    {
        Parking parking = new()
        {
            EntryDate = DateTime.Now,
            CardId = card.Id
        };

        Add(parking);
        await SaveChangesAsync();

        return DbResponse.Success;
    }
    else
        return response;
}
```

Rys.26 Metoda SaveEntry

Za pomocą LINQ zostaje pobrana pierwsza karta o podanym numerze, która to jest analizowana przez metodę CheckCard.

```
private DbResponse CheckCard(RFIDCard? card)
    if (card == null)
        return DbResponse.NotExistingCard;
    var parking = card.Parkings.FirstOrDefault(p => p.ExitDate == null);
    if (parking != null)
        return DbResponse.CardUsedToEntry;
    else
        if (card.IsActive)
            if (card.CardOwner == null || card.CardOwner.ValidDate < DateTime.Now)</pre>
                return DeactivateCard(card);
            else
                return DbResponse.Success;
        else
            return DbResponse.DeactivatedCard;
1 reference
private DbResponse DeactivateCard(RFIDCard? card)
    if (card.CardOwner != null)
        Remove(card.CardOwner);
    card.IsActive = false;
    Update(card);
    SaveChanges();
    return DbResponse.DeactivatedCard;
```

Rys.27 Metody CheckCard i DeactivateCard

Metoda CheckCard analizuje otrzymaną kartę pod względem poprawności jej danych, oraz przede wszystkim znajduje pierwszy postój na parking dla tej karty, który nie posiada daty wyjazdu (czyli wjazd bez wyjazdu). Jeśli taki parking istnieje to karta nie jest dopuszczona do wjazdu. Za pomocą tej metody aktualizowana jest także aktywność karty, jeżeli z jakiegoś powodu karta jest aktywna, ale mimo to nie posiada właściciela lub dla danego właściciela skończył się termin ważności. W takim przypadku wywoływana jest metoda DeactiveCard, która usuwa właściciela karty oraz ustawia ją na nieaktywną. Jeśli karta jest prawidłowa zostaje dodany nowy rekord do bazy danych do tabeli Parkings zawierający aktualną datę i godzine (czyli wjazdu), oraz id tej karty. Zostanie też ostatecznie zwrócony Success.

6.3. Wyjazd z parkingu

```
reference
private async Task<DbResponse> SaveLeave(string cardNumber)
{
    var card = RFIDCards.Include(c => c.Parkings).FirstOrDefault(c => c.CardNumber.Equals(cardNumber));
    DbResponse response = CheckParking(card);

    if (response == DbResponse.Success)
    {
        var parking = card.Parkings.FirstOrDefault(p => p.ExitDate == null);
        parking.ExitDate = DateTime.Now;
        Update(parking);
        await SaveChangesAsync();
        return DbResponse.Success;
    }
    else
        return response;
}
```

Rys.28 Metoda SaveLeave

W przypadku wyjazdu pierwsze kroki dzieją się analogicznie do wjazdu. Różnica znajduje się w metodzie SaveLeave gdzie sprawdzamy poprawność danych za pomocą metody CheckParking.

```
1 reference
private DbResponse CheckParking(RFIDCard? card)
{
    if (card == null)
        return DbResponse.NotExistingCard;

    var parkings = card.Parkings.Where(p => p.ExitDate == null).ToList();

    if (parkings.Count != 1)
        return DbResponse.NotExistingParking;
    else
        return DbResponse.Success;
}
```

Rys.29 Metoda CheckParking

SaveParking różni się od metody CheckCard, głównie tym, że pobierane są wszystkie postoje na parkingu które nie mają daty wyjazdu, i tylko w przypadku kiedy lista tych postojów ma jeden element, na kartę zostaje zezwolony wyjazd. W celu uniknięcia problemów administracyjnych, w przypadku kiedy podczas postoju skończy się termin ważności, lub z jakiegoś powodu karta zostanie zablokowana przez administratora, na daną kartę będzie można wyjechać z parkingu (Natomiast nie zostanie dozwolony następny wjazd na ten parking).

6.4. Zeskanowanie nowej karty

Rys.30 Metoda SaveCard

W przypadku skanowania karty, po sprawdzeniu terminala tak samo jak w dwóch powyższych przypadkach, kod jest znacznie mniej rozległy, ponieważ sprawdzane jest tylko czy karta o podanym numerze istnieje. Jeśli tak nie jest, karta zostaje dodane do oczekujących na akceptacje administratora i przypisanie jej użytkownika.

6.5. Implementacja użytkowników

```
services.AddDefaultIdentity<IdentityUser>(options => options.SignIn.RequireConfirmedAccount = false)
    .AddRoles<IdentityRole>()
    .AddEntityFrameworkStores<DatabaseContext>();
```

Rys.31 Ustawienie Identity w metodzie ConfigureServices

Rys.32 Dołączone pakiety NuGet

Obsługa kont użytkowników została zrealizowana przy pomocy Identity zawartego w Enitity Framework, w tym celu zostały wygenerowane automatycznie tabele w bazie danych. Ustawienie tego serwisu, przede wszystkim dodanie obsługi roli zawarte jest w ConfigurateServices.

```
public static void SeedData(UserManager<IdentityUser> userManager, RoleManager<IdentityRole> roleManager)
    SeedRoles(roleManager);
    SeedUsers(userManager);
public static void SeedRoles(RoleManager<IdentityRole> roleManager)
    if (!roleManager.RoleExistsAsync("Admin").Result)
        IdentityRole role = new()
            Name = "Admin"
        IdentityResult roleResult = roleManager.CreateAsync(role).Result;
public static void SeedOneUser(UserManager<IdentityUser> userManager, string name, string password, string role = null)
    if (userManager.FindByNameAsync(name).Result == null)
        IdentityUser user = new()
           UserName = name,
            Email = name,
        IdentityResult result = userManager.CreateAsync(user, password).Result;
        if (result.Succeeded && role != null)
            userManager.AddToRoleAsync(user, role).Wait();
public static void SeedUsers(UserManager<IdentityUser> userManager)
    SeedOneUser(userManager, "admin@localhost", "Pass1!", "Admin");
```

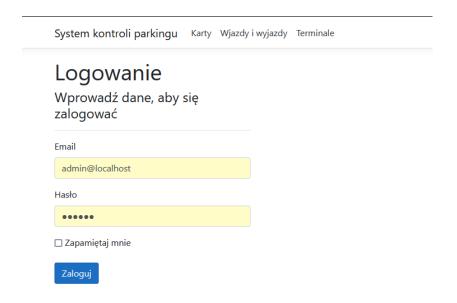
Rys.33 Klasa IdentityDataInitalizer

W klasie IdentityDataIntitalizer zdefiniowane są metody zajmujące się utworzeniem potrzebnych rekordów w bazie danych. W wypadku tej aplikacji jest to stworzenie roli administratora, która jest wymagana do korzystania z aplikacji. Następnie tworzony jest domyślny użytkownik o roli administratora. Wywołanie tej metody znajduję się w Configure w klasie Startup. Aby ustawienia działały poprawnie konieczne jest dopisanie adnotacji - Authorize(Roles = "Admin") przed każdą klasa kontrollera w aplikacji, uniemożliwi to wysyłanie żądań HTTP przez nieautoryzowanych użytkowników.

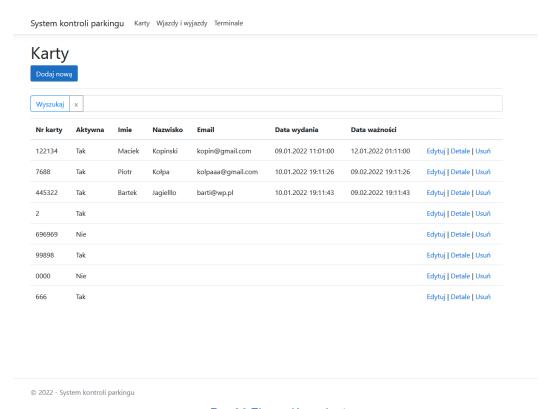
```
[Authorize(Roles = "Admin")]
1reference
public class RFIDCardsController : Controller
```

Rys.34 Adnotacja przed klasą RFIDCardsController

7. Opis działania i prezentacja interfejsu

Rys.35 Ekran logowania użytkownika

Rys.36 Ekran główny kart

Numer karty | Zeskanowane karty | Aktywna | Ma właściciela | | Imię | Nazwiko | Data wydania | | 17.01.2022, 14:58:25.315 | | Data ważności | | 16.02.2022, 14:58:25.315 | | Utwórz | Powrót

Rys.37 Dodawanie nowej karty

System kontroli parkingu Karty Wjazdy i wyjazdy Terminale

Detale karty

 Numer karty
 122134

 Aktywna
 Tak

 Imie
 Maciek

 Nazwisko
 Kopinski

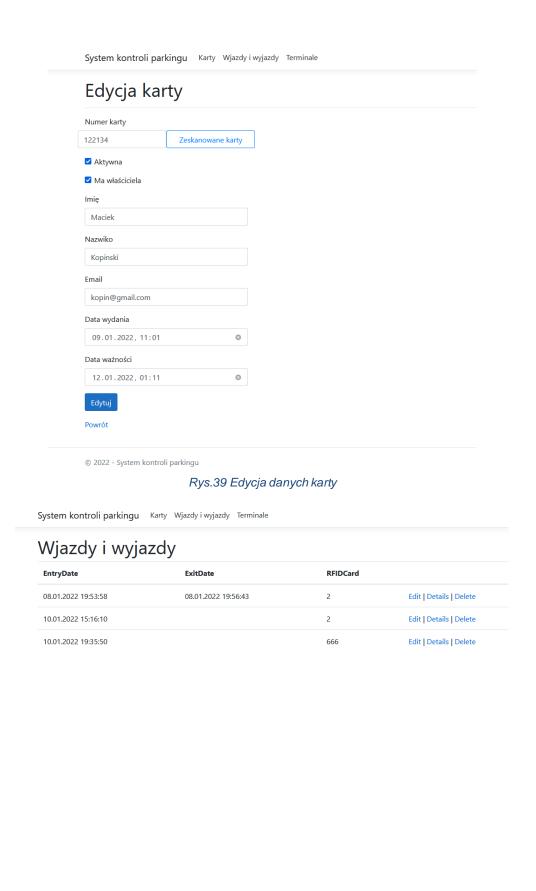
 Email
 kopin@gmail.com

 Data wydania
 09.01.2022 11:01:00

 Data ważności
 12.01.2022 01:11:00

Edytuj | Powrót

© 2022 - System kontroli parkingu

Rys.40 Ewidencja wjazdów i wyjazdów

© 2022 - System kontroli parkingu

Interfejs użytkownika służy do zarządzaniami kartami, ich właścicielami oraz daje możliwość podglądu logów wjazdów i wyjazdów. Użytkownik musi w pierwszej kolejności się zalogować, do tego celu służy ekran "Logowanie". Zalogowanie się daje dostęp do kolejnych funkcji strony internetowej.

Główny ekran kart pozwala na podgląd wszystkich kart oraz ich użytkowników. Posiada on również możliwość wyszukiwania osób i kart. Z tego widoku użytkownik ma możliwość przejścia do ekranów dodawania nowych kart, edycji, detali lub usuwania karty.

Drugim ekranem jest widok Wjazdów i wyjazdów (rys 22), ekran ten umożliwia analizę logów wjazdów i wyjazdów z parkingu oraz ewentualną edycję wpisów.

Widok Terminale umożliwia administratorowi dodawanie, modyfikacje i usuwanie czytników kart RFID.

8. Szczegółowy opis wkładu pracy Autorów

Bartłomiej Jagiełło: - konfiguracja brokera MQTT

- ustalanie formatu wiadomości MQTT 50%
- rejestracja i obsługa serwera mq MQTT w .NET
- obsługa wiadomości po stronie klienta MVC i przekazanie do logiki
- zabezpieczenia protokołu MQTT
- dokumentacja MQTT w Visual Paradigm
- testy integracyjne MQTT
- testy jednostkowe MQTT w .NET i na brokerze

Agata Rudzka:

- implementacja obsługi czytnika kart w pythonie (pobieranie wartości, przesył i obsługa informacji zwrotnej)
- dokumentacja przypadków użycia w Visual Paradigm
- testy implementacji
- pisanie dokumentacji, definiowanie wymagań i użytkowników, podsumowanie
- przygotowanie prezentacji systemu w PowerPoincie

Michał Najwer:

- projekt i implementacja interfejsu użytkownika w technologii MVC
- utworzenie serwera bazy danych na platformie Azure
- podłączenie i skonfigurowanie szyfrowania połączenia do aplikacji serwera bazy danych
- dokumentacja opisu działania i prezentacji interfejsu
- utworzenie i zarządzanie repozytorium z kodem projektu na platformie github
- dodanie uwierzytelniania użytkowników na stronie internetowej 50%

Piotr Kołpa:

- projekt bazy danych
- dokumentacja diagramu ERD bazy danych w Visual Paradigm
- dokumentacja implementacji bazy danych oraz konfiguracji uwierzytelniania użytkowników
- implementacja modeli MVC
- implementacja bazy danych za pomocą Entity Framework
- ustalanie formatu wiadomości MQTT 50%
- implementacja logiki biznesowej bazy danych (analiza otrzymywanych wiadomości)
- dodanie uwierzytelniania użytkowników na stronie internetowej 50%

9. Podsumowanie

W ramach projektu zaprojektowano i zaimplementowano system pozwalający na obsługę parkingu z wykorzystaniem urządzeń internetu rzeczy.

Implementacja systemu została zrealizowana w technologiach Python i .NET i spełnia wymagania funkcjonalne opisane w rozdziale drugim niniejszej pracy. Do komunikacji zapewnienia komunikacji między urządzeniami zastosowano protokół MQTT pozwalający na przesyłanie między nimi komunikatów w zdefiniowanych wątkach. Ponadto zabezpieczono komunikację przy użyciu uwierzytelniania z wykorzystaniem certyfikatów przechowywanych na kliencie i brokerze.

Aplikacja internetowa pozwala na rejestrowanie nowych kart i przypisywanie ich do właścicieli, edycję ich danych w tym ich blokowanie i odblokowywanie a także ich usuwanie. Oprócz tego system pozwala na skanowanie kart przy wjeździe i wyjeździe z parkingu zapewniając stosowną odpowiedź a więc pozwalając na wjazd bądź nie. Zostały tym samym spełnione założenia projektowe określone w pierwszych rozdziałach pracy.

W perspektywach rozwoju systemu można wyróżnić:

- poszerzenie systemu na monitorowanie większej liczby parkingów i szlabanów
- wprowadzenie systemu płatności i monitorowania czasu pobytu samochodu kierowcy na parkingu
- wprowadzenie kart "stałego klienta" o specjalnych przywilejach, np.: dłuższym czasie darmowego pobytu na parkingu

10. Literatura

- 1. Dokumentacja MQTT w .NET
- 2. Zabezpieczanie protokołu MQTT
- 3. Ustawianie ACL dla MQTT
- 4. Dokumentacja mosquitto dla .conf
- 5. <u>Dokumentacja ASP.NET Core</u>
- 6. Dokumentacja Entity Framework Core
- 7. Dokumentacja ASP.NET Identity
- 8. <u>Dokumentacja LINQ</u>
- 9. <u>Dokumentacja Bootstrap</u>

11. Aneks